

PRZYSMAK (128) *sb m*

a jasne.

sg *N* przysmak (23). ◇ *G* przysmaku (1). ◇ *A* przysmak (6). ◇ *I* przysmaki(e)m (2). ◇ *L* przysmaku (1). ◇ *pl N* przysmaki (26). ◇ *G* przysmak(o)w (27). ◇ [*D* przysmak(o)m.] ◇ *A* przysmaki (23). ◇ *I* przysmaki (14), przysmakami (3) *CzechEp*, *LatHar* (2). ◇ *L* przysmakâch (1) *BibRadz*, przysmak(o)ch (1) *RejZwierc*.

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI* (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Przyprawa nadająca czemuś lepszy smak, powiększająca walory, podnosząca wartość; condimentum Mącz, Calep, Cn; sapor Calep; conditura, pulpamentum Cn* (58) : Czynią z domowej gorczycze przyłmaki w kthorey ryby y mięło maczaią/ daie chęć y łmak ku iedzeniu *FalZioł* I 50d; *RejWiz* 56v; Albo też kopru włoskiego poki ielzczę zielony thákże z gáłáfkámi nárzezác [...] w fáfeczkę włóżyć/ ocetkiem przekropić/ á łolą potrołze przetrzálóńác [...] tákże też to przyłmák y ołobny y długo trwáiący może być. *RejZwierc* 110v; Tu w Polłzyczne [...] Szczuki Ielenie y Łofy/ A ná polu zá gumnem bárzo gęłte kłofy. Ktemu włzytki przyłmáki tu ze włzech łtron wożá/ [...] Trzészá łie thu Apteki/ tłuká łie mółdzerze/ A Polaczek w połmiłkoch łiedzác łobie gmerze. *RejZwierc* 243v; Teżci náłzy przodkowie podobno pijáli/ Ale námiłsze piwko/ á bárzo bijáli. Y lepłszá łpráwę mieli/ bo łbá nie záparzył/ Gorącemi przyłmáki/ to pił co wvárzył. *RejZwierc* 252, 110v, 243v; bo nie máłz tego błędu ná łwiećie ktoryby nie był czym też dobrym przyłfárbowány/ áby go prołci nie poználi: iáko y trucizná nie bywác bez przyłmákw *CzechEp* 85; *Condio* – Zprziłmaki czinię, zaprawiam. *Calep* 235b, 235b [3 r.]; Y to ielzczę ná pámieć [!] łię tu przywiesć może/ iż áppetyt rozmáitými przyłmákámi ołtrzyć czálém potrzebá *LatHar* 45v.

przysmak do czego (2): *RejZwierc* 21v; (*marg*) [...] o Chrzełćianach pod S. Márkiem. (–) Winá wobec włzyłcy nie pijá/ y mięłá nieiedzá áni tego co łię rucha. do chlebá zwodá/ łol á Izop to ich przyłmák. *SkarŻyw* 362.

W porównaniu (2): Rołtropna pracá przy poćiwey łławie/ Iełt iáko przyłmák przy wdzięczney potráwie. *RejZwierc* 221, 21v.

Wyrażenie: »przysmaki domowe« (2): Przyłmáki domowe [*tj. chrzan, koper, ocet itp.*] nie kołztowne. *RejZwierc* 110v *marg*, Bbbv.

Szereg: »konfekt i przysmak« (1): Inłze konfekty y przyłmáki w áptece: tylko to Polłzyczne przyłtoi co łie w Polłzyczne rodzi: kto chce wymyłłác/ tedy po cudzoziemłkie rzeczy do Gdańłká *GostGosp* 132.

Przen (30) : drudzy ty dáry łzáfuią/ Wydárlzy chleb nędznikom/ płom gi rozmietuią. A łzámí zálewáią potráwy cudzemi/ Tu więc káždy rozezney co zá przyłmák imi. *RejWiz* 18; Bo możelz thy łobie bez włzetecznego opilltwá álbo nikczemney biełiády záchówánie wczynić: iedno tełaczkciem [...] połkokiem [...] lutenká/ á náwięcey wdzięcznemi rozmowámí [...] bo to łą wdzięczne przyłmáki v ludzi *RejZwierc* 24v; yako ono Piełtunka rołkwilone dziecie ciełzi tak go [*Kołścieleckiego rannego pod Pskowem*] też wcielzono/ obietnica yakas niepewna odprawiono/ piekni przilmak y checi dodanie do połlug *Paprup* G3v.

przysmak do czego (11): Z rozmyłłem tym [*tj. umiarkowaniem*] powázni záwždy łzáfowáli/ A náwłzem łie rozumem pilnie łpráwowáli. A s cnoty do tych potraw przyłmáki dzyáláli/ A rołtropnym

baczeniem zwirzchu potrząfali. *RejWiz* 16v; bo powiedaią iż to są przyśmaki do dobrego ożenienia/ vrodá/ obyczaię/ przyiaciele/ á pomoc. *RejZwierc* 31v; Abowiemci y biefiadá pocziwa nicz nie wádzi [...] tedyc to iest nadobny przyśmak y do sławy y do dobrego záchowania *RejZwierc* 74; Azafz málo Pan Bog dał rozmáitych przyśmakow do śnádneho dobrego mienia/ [...] poćiwemu człowieku? *RejZwierc* 111v; pátrz iákoby tám [*u Fortuny*] było zdrowie twoie/ pátrz iákieby było zbáwienie twoie/ pátrzze iákie tám przyśmaki do tego oboygá słýslyz. *RejZwierc* 124, 21, 26, 26v, 61, 241, Bbb.

przysmak czemu (1): Bo powiadaią iż to nawdzięczniejszy przyśmak żołádkowi przegłodzenie. *RejZwierc* 26.

przysmak k(u) czemu (7): Zełgác/ zdrádzić/ pochlebić/ to ktemu [*tj. pożytkowi*] przyśmaki/ Gdyż ná świecie rychley dziś pożywi sie taki. *RejWiz* 55, 44v, 80v; [*powtarzasz*] iż dworzánin w káżdey fwey śpráwie co iedno pocznie/ ma sie o to śtárác/ áby mu wśzytko przyśtało/ y tho mi sie widzi że w.m.kładziefz/ zá ieden przyśmak ku káżdey rzeczy *GórnDworz* E5; Málo ci [*przodkowie nasi święci*] ználi álábáftrow/ mármorow/ złotá/ śrebrá/ pśtrych opon/ y inych dziwnych przyśmakow ku temu v Bogá śprofnemu grzechowi [*tj. pysze*] [...] namiotek álbo chrościána budká tho były mármory y álábáftry ich *RejZwierc* 69v, 110v; Lecz ti przedfię cziń/ śynu/ co tobie przyśtoi. Cnota sławą fię płaci: [...] Takie przismaki śtarzec on ku cnotie dawał Wnukowi *KochSat* C2.

przysmak na kogo (1): widzę ten świat tak márną obłudą/ Ze w nim dobry nádzieię máią bárzo chudą/ Bo kto chce z nim dobrze być muśi mu folgowác/ A iego márnym śpráwam zázwdy pochlebowác. Ano ná poćiwego to przyśmaki trudne/ Vdac sie s wśzetecznieśwem ná śpráwy obłudne. *RejZwierc* 270.

przysmak w czym (1): Abowiem to iest wielki przyśmak y w czytániu y w rozmowach gdy co dworkiego álbo cztác ábo śluchaiąc s śtrony przypádnie. *RejZwierc* 15v.

W porównaniu (1): Bijcie w bębny/ y w trąby: ále nie ná taki Ton/ iáko śzalonému Marśzowi przyśmaki Czynią/ kiedy żeláznym śerdakiem odziány Miedzy woylki z lotného wozá śieie rány. *KochEpit* A2.

Przysłowia: A tak widzifz iż przemorzenie iest czyfity przyśmak do iedlá. *RejZwierc* 26v, 26.

Mádrość látom przyśmakiem, mádry karmia látom. *CiekPotr* 25.

Zwrot: »cukrowác przysmakami; przysmaki(em) (o)cukrowany« (1;2): *KromRozm I* N2v; [*papieżowie czarnoksiężnicy*] Cukrując śobie Włóskimi śwoimi przyśmakami y ośobę y śtolicę śwego tego tám kościóła Rzymśkiego: ále fię w tym nie czuią/ iáko w niey iest wiele złęgo. *CzechEp* 424; [*niektórzy zakonnicy kilka dni poszczą*] zá czym bywa/ iż ich modlitwy wázne bywaią przed oblicznością BOżą/ ktore takim przyśmakiem bywaią przed oblicznością Bożą cukrowane. *ReszList* 165.

Wyrażenia: »czysty przysmak« (1): Acz więc to czyfity przyśmak/ gdy cnotá do tego/ Bowiem sie tá przygodzi zázwdy do wśzytkiego. *RejWiz* 171.

»dobry przysmak« (1): y wiem pewnie/ iż iefli on [*pan Bojanowski*] nie będzie poczátkiem tych gier/ tedy przedfię może im dáć dobry przyśmak trefnością śwoią. *GórnDworz* C2v.

»dziwny przysmak« (1): A tak człowiek poćciwy wciefzywłszy sie tak złemi iako y dobremi przykłady/ wciefzywłszy sie takiemi dziwnemi przyśmaki/ co iest prawy przyziaciel [...] ma tho v siebie wważyć iako [...] przy nim w fwey łtateczności łtać *RejZwierc* 93v.

»przysmaki ozdobiony« (1): Ale bład y nyeprawdá fłowki pyęknemi á lubyeżnemi przyśmaki ozdobyona y ocukrowána/ niż fye obaczyłz/ w łerce fye wkráda. *KromRozm I N2v*.

Szeregi: »przysmaki i ozdoby« (1): A tho napilniey wważay/ ábyś w ten czas pomniał ná łlawę á ná pocźciwość łwoię/ włzák wiefz iákie tá ząwždy przyśmaki y ozdoby ludzyom czyniła. *RejZwierc* 27.

»przyprawy i przysmaki« (1): Zás nie przyłtoyny yełt/ áby dzyecyę nye znáyac rołkołły/ áni teź tych przypraw y przyśmákw/ ktore ku rołkołły wabyą y łudzą/ przyłzłó ku dobrej łálce Bożey/ á ząwołányu yákyemu myedzy ludźmi. *GliczKsiąż F*.

a. *Sos; embamma, intinctus Mącz, Cn (3)* : Embamma, Latine, Intinctus seu Condimentum, Włzeláka poliewká w którey chłéb maczáyá/ Przyśmák. *Mącz* 102b, 440b; *Calep* 358b; [*UrzędowHerb* 395b].

2. *Wykwintna potrawa, smakołyk, frykas, specjał; gustus Vulg; bellaria (pl), conditura Calep (44)* : *RejRozpr* B4; Więć rozlicżnych przyśmákw iecźce náłtáwiaiá/ A ktoź wie iáko ie więć łobie przeżywaiá. Oliwki/ limunije/ mułtárdy/ kápáry *RejWiz* 14v; potym przyniełiono Cukry Márcepany/ Z rozlicżnemi przyśmaki ktorych my nie znamy. *RejWiz* 27, 15, 27, 57v; á s tych dziwnych rozności tych przyśmákw rozlicżnych/ á co sie ma inłżego vmnożyć? iedno łprołna vtrátá/ á potym łákomłtwo/ á potym rozność wrzodow á przypadkw łzkodliwych rozlicżnych *RejZwierc* 59v; Bowiem rzodkiew/ chrzan/ ocet/ ogorek/ barłzcz miły/ V nich włzytki przyśmaki/ włóżywłszy łłoniny. *RejZwierc* 242v; ilekolwiek kroć ten narod ođłtápił od Pána łwego/ tedi nigdy bez łrogiey pomłty nie byli. Tak że bywáli w takim wćiłnieniu/ że gnoy gołębi iadáli miáłto przyśmákw łwoich *RejZwierc* 258, 26, 58v, 243; Niewiełz królu/ niewiełz iáki Obiad/ y co zá przyśmaki/ Ná twym łtole: ách łákomy/ Swé ciáło [tj. *ciało twego syna*] ielz niewiádomy. *KochSob* 66; Bo to dźiwak/ co go bogáctwo zubożyłó/ Przyrównam go Olłowi/ choć mu to nie miłó: Który przyśmaki nołi kołztowné ná łobie Przedłię ładá chróściłko naydźielz przed nim w złobie. *PudłFr* 20; Bellaria, Fructus et cibi saccharo aut melle conditi, aut alia id genus gulae irritamenta – Prziśmaky po łtole włzeliákie, iákie łá cukri prziłerze, pałtety, y inłze. *Calep* 127a; Condimentarius, dicitur qui condimenta conficit, aut vendit – Lakotki cziniáci y przedaiáci. Do prziśmakow dobri. *Calep* 235b; *GosłCast* 24; Káźda nácyá ma tak wiele domá Zywności [...] że się obeydźie bez dworłkich Potraw zamorłkich. Ichthyophagi máiá ryb dołtátek/ Ze im teź mięśnych nie potrzebá iátek. Oonia ma przyśmákw nie náłżych Moc/ iáieć ptáłżych. *KlonFlis C*; [*PlutBBud* 33 (Linde)].

przysmak czemu (1): Bo iáko łkoro wylzłó łłowo twoie [*Panie*]/ nátychmiałt włzytká łpráwá [*o dziele stworzenia*] się dokończyłá. Y nátychmiałt wylzłá wielka obfithość owocow y rozliczne przyśmaki włtham *BibRadz* 4.*Esdr* 6/44.

[*W przeciwstawieniu*: »przysmak ... prosty pokarm«: Lud połpolity ná báńkietách dźiwuie się więć przyśmákom: Ale v Filozofá y przyśmaki y prołty pokarm w iedney wadze. *PlutBBud* 33 (Linde).]

W porównaniu (1): lepiej być między takimi ludźmi/ s których by wżdy y przykładów dobrych nauczyć á rozmow fie nadobnych á pożytecznych náfluchác mogł. A zbierać sobie czo potrzebnieyźszego [...] iáko pczółká zbyera sobie z nadobnych zyołek przyśmáki swoie. *RejZwierc* 17.

Szereg: »potrawa a (i) przysmak« (3): *RejWiz* 25; Vczy fie drugi rozmaitych potraw á przyśmáków wymyflác/ á tego fie nie vczy/ czo mu s tych wymyflów fnádnie przypásć może. *RejZwierc* 14, 267v.

Iron. (1): Nániefli ná Koronę długow rozmaitych Onych opraw rozlicznych y dofyć obfitych. Y niewiem wierę iáko chociay rozum mamy/ S tych fie przyśmáków zacnych potym wyplátamy. *RejZwierc* 248v.

Przen (22) : Ach moje miłe fercze toczes rozdwoiono A rozlicznych [!] przyśmakow teraz napoiono *RejJóz* M6; Otoż około tego wślytkyego rodzicy niechayby pilni byli/ zá młodu dzyeci fwych dobrego náuczáli/ á przifmáków takich aby im niestroili/ s którychby smák bráły ná wyfokosc á pychę. *GliczKsiqz* F5v; O mizerny żywocie/ o pochlebftwo zdrádne/ Toć do ciebie przyśmáki przypadáią fnádne. *RejWiz* 122v, 80v; Niewiem kto nam Polakom dobrá myfl popfował/ Lecz zdá mi fie iż miefzek/ co hoynie fzfáwował. Gdy do niego pórzrymy/ áno w nim nic nie máfz/ Przez tego mi przyśmáku/ wefołego vkaż. *RejZwierc* 110; iáwnie znamy/ iż [*przyrodzenie nasze*] odmienne ieft/ á záwždy przykłonnieyźse ieft do swiátá tego obłudnego/ y do nábycia omylnych przyśmáków iego/ niżli do cnoty á poćciwego [...] żywotá fwego *RejZwierc* 65, 248v; co z wiefzym vtrapieniem bywa/ Czy ie [*dzieci*] rodić/ czy ie grzészć? Takieć póspolicie Przyśmáki wáfzć/ czym wy sobie swiát fłodzićie. *KochTr* 22; *ActReg* 132; Ięłám czynić przyśmáki żądzámi fkládnými/ Które nikomu przed tym nie były odkryté/ Przed nim ftánęły/ fcyré/ iáwné/ y odbyté. Lecz on [...] mná wzgárdził żádliwá *GosłCast* 49; O niezczefny zdrádný swiećie/ W tobie fie wślytko złe plećie. Przyśmák dáiefz pochlebuiefz/ Iák dziećię czackiem hołduiefz. *CzahTr* H4.

przysmak komu (1): (*marg*) Młodemu rofkoż [!] bárzo smákuie. (–) Iścieć to wiefzy przyśmák młodemu niż z miodem/ A grzebłby fie do tego by fnadz y pod lodem *RejWiz* 22v.

Zwroty: »przysmaki cukrowác« (1): A to wślytko fwawola márna nam fprawuie/ Ktora dziwne przyśmáki wśzędzye nam cukruie. Ale wierz mi byś baczył potráwác s pyołynem/ A ná wirzch potrzebiona gryfzpánem z háłunem. *RejWiz* 65v.

»objadać się przysmakow« (1): Nie dáy mu fie zbytnie obiadać iáko fzkápye/ thych przyśmáków obłudnych swiátá tego/ á nie puřczyay go fwowolnie ná thy omylne trawy iego *RejZwierc* 130.

»przysmaki [I] tuczyć; roztuczony w przysmakach« (1;1): Tá [*cnota*] sobie y potomftwu vmie flawę zyednác/ A rzeczy niepoczćiwych vczy fie odzegnác. Dziwnemi tá przyśmáki fwe kochánki tuczy/ Przypádłość przyfłzłych rzeczy rozeznawác vczy. *RejWiz* 4; *BibRadz* *3.

»przysmakow skosztowác« (1): przetoż gdy fie infzych nabożnych modlitw mile nápiáftuiefz/ będziefz mogł y tych duchownych przyśmáków kiedy fkosztowác/ ázac fie też czáfem twoy duřny żoładek onymi iákożkolwiek porátuie y zágrzeie. *LatHar* 45v.

Wyrażenia: »dziwne przysmaki« (4): [*Pan Bóg*] vtwierdził mocno zawiáfy około zátworzenia twoiego a ftrzeże/ áby wpokoju záwždy ftály gránice twoie y dzywnemi przyśmáki náfyca zebranie twoie. *RejPs* 216v; *RejWiz* 4, 65v; Weźmifz też przed fie onego Pátriárchę dziwnego Iozephá swiętego [...]. Iáko fie go páni potym rozmiłowála/ iáko go dziwnie ku fwey myfli námawiála y ciągnęła/

obiecując mu dziwne bogactwa y dziwne przyśmaki do tego/ co to oboie á zwłafzczá młodemu było bárzo łákome *RejZwierc* [203].

»gorzki przysmak« (1): ROzmyśl co zá rofkofsz ná tey nędzney ziemi/ Czy tá ktorą máią y żwierzowie niemi? O biedne rofkofszy/ o gorzkie przyśmaki/ Ktore wydawáią z siebie tákie znáki. *WisznTr* 31.

»smaczny przysmak« (1): Nie dáyże fie wvodzić temu márnemu świátu áczci będzie podawał do czáfu kęs tych śmácznych przyśmakow swoich *RejZwierc* 67.

Szeregi: »przysmaki a napoje« (1): [*musimy trwać w wierze, by Pan*] nie zamknął brany do chwalebnych przybytkow śwych/ [...] niechcąc się więcej ku nam znáć/ iáko to ku kochánkom roftuczonym w przyśmakach á napoiach z kubká tey małżkóry Bábilońskiey *BibRadz* *3.

»rozkoszy, (i) przysmaki« (2): [*proszę Pana Boga, aby ludzie*] ten kościół Papielki Babilońki poznać mogli [...]. Y rádniey sobie obierać vtrapienie z wiernymi Chrystułowymi: niżli Sodomskie rofkofszy/ y Egipćkie przyśmaki/ w tym nawiedzionym/ y pomieszánym Bábilonie *NiemObr* 100; *WisznTr* 31.

3. *Nęcący, przyciągający smak; pokusa, przynęta, wabik; fomentum, irritamentum Modrz; blandimentum, illecebra, lenocinium Cn* (14) : Abowym gdyby yą [*małżonkę niebojącą się Boga*] fyn odzyerzał yeeliby śam był nabożnem/ z żonáby fie zgodzić nyemogł. Onegoby chwałá boża rofkolfowálá/ á onę swyát s śwemi przyśmaki *GliczKsiąż* P6; A ták márne rofkofszy świátá omylnego/ Tyć przyśmaki miewáią v śtanu káżdego. *RejWiz* 48v; Zafz nie ma dziwnych wabow co nas ktemu wabyą [...] Zafz pánielki nie śkaczą/ muzykowie gráią/ A rozlicznych przyśmakow káżdemu dodáią *RejWiz* 104, 103v [2 r.], 171v; A trudno ma być tákie przyrodzenie/ by fie ná to nabárziez náładziło/ áby nie miáło być złomiono rozlicznemi przyśmaki tego łótrá nieláchetnego á tego świátá mizernego. *RejZwierc* 191v.

W połączeniach szeregowych (2): *ModrzBaz* 53v; *SkarŻyw* 14; [Ták y ty Krześciáninie vmiey/ vmiey nie ná rofkofszy/ waby/ przyśmaki/ dośtátki tego świátá: ná one dośtátki wieczne się ogládáiąc *ArtTanat* F4.]

Zwroty: »usidlić przysmaki [I]« (1): To theż pewnie wiem/ iż choćbych czego nábył zá márną rádą twoią [*czarta*]/ iżbych thego nigdy nie vzył áni potomśtwo moje/ gdyż to ielł nawiętźze śtárnie twoie ábyś ty káżdego vsidlił tymi pięknyemi przyśmaki twemi. *RejPos* 116.

»uwieść przysmaki [I]« (1): Y fortunie omylney też nie záváždy dufay/ Rádźzey onego rozumu s poćciwością śluchay. Bo tá śnádnie wviedzie przyśmaki dziwnemi/ A gdzie fie ochyniemy áni śami wzwiemy. *RejZwierc* B4.

Wyrażenia: »dziwny przysmak« (2): [*czart, ciało, świat*] cie záváždy ku temu wiodą/ vkázuiąćci dziwne przyśmaki/ ábyś odtápił Páná Bogá swoiego. *RejPos* 133v; *RejZwierc* B4.

»przysmak smaczny« (1): Toć śą wdzięczne przynęty/ to przyśmaki śmáczne [*fomenta dulcia*]/ to vćiechy rofkofzne: ktore śmyśły ludzkie głaźzczą/ ciáłá zápáláią/ myśli zábawáią/ rozum mamią/ á wolą pod moc y pánowanie śwe podbijáią. *ModrzBaz* 53v.

»zdradliwy przysmak« (1): Bo ielłi się zaráz w śerce twoie wkrádnie/ áłbo świát obłudny z płonnymi kugłárftwy śwemi/ áłbo ćieleśna požądliwość z zdrádliwemi przyśmakámi śwemi/ áłbo y śzátan przekłety [...] nie ták łatwie gości tych z domu duźze twoiey zbędźiesz. *LatHar* 1.

Szereg: »waby i przysmaki« (1): A ztąd fię to zamyka/ że to Rzeczypospolitey ięst rzecz bárzo pożyteczna/ áby zázakazano wnołżenia wżytkich rzeczy/ ktore do zbytku przynależą: iáko fą waby do nierządney pożądlivości/ y wżelákie one przyśmáki [*illecebrae libidinum ac gulae irritamenta omnia*] ktore obzárłtwo wznieciáią. *ModrzBaz* 82v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym.*]

4. *To, co jest lub tylko wydaje się dobre, czasem iron. coś zdecydowanie złego; przen* (12) : Po głólie też nie poznác/ bo więc drudzy fápíą/ By w łáźni fię fcieráiąc gdy łobie łby drápíą. Rozmáite przyśmáki s tych rofkószy rołtą/ Ten idzye z biáłą máłcią/ drugi zá nim s krołtą. Bo temu oczy ięszcze z wieczorá podbili/ Temu fię też ná czele perły wyfádziły. *RejWiz* 15v; [*dworzaninowi*] ku nábyciu łáfki thego páná ktoremu fłúżyć będzie/ y ziednáníu łobie miłóści v wżytkich [*nie wystarczą stateczność, powściągliwość itp.*] ięfli w fpolnym žyciu/ á w thowárzyłtwie nie będzie miał tych przyśmákw/ tey przyiemności/ iżby fię do niego ieden przed drugim vbiegał. *GórnDworz* K4v; náthurá/ dawłzy mu [*panu grabiemu z Tarnowa*] pirwey ine wielkie cnothy/ chciáłá mu thez ten przyśmák [*umiejętność zabawnego opowiadania*] przydác/ ku nábyciu ięszcze więtfzey chęci/ á miłóści ludzkiey. *GórnDworz* O6v; Vmieyże mu [*prawemu przyjacielowi*] też tákie przyśmáki okázowác/ nie tylko ábyś go miał czym obrułzić/ ále ábyś go iáko możelz y czym możelz nawięcey powinowácił łobie. *RejZwierc* 92; Piękný tho przyśmák we wśi y v dworá/ Kędy przy cnocie fkromność á pokorá. *RejZwierc* 215v.

przysmak czyj (1): do ożenienia/ Nie ftanu wyfokięgo/ nie dobręgo mienia: Náwet áni głádkości ták wam fżukác trzebá/ Iáko wftydu/ á cnoty [...] Bo ácz to wżytko dobré/ y má fwe przyśmáki/ Ale z cnotą złożywłzy/ póydźie między bráki. *KochDz* 104.

Wyrażenie: »naprzedniejszy przysmak« (1): á dayże ku dyabłu to vtile/ á vważ łobie co to ięst honeftum. Gdyż cie tho pirwłze ku ohydzye fżpethney przywieść może. [...] A to cie drugie y ozdobić/ y wdzięcznym á fławnym y bogátym/ gdyż tho ięst naprzednieyfy przyśmák v ludzi/ zázwždy vcżynić może. *RejZwierc* 268v.

Szereg: »przymioty i przysmaki« (1): ci nowe Wiáry budownicy [...] Káznodzieie zaráżliwe z dżiwnemi przymioty y przyśmáki/ ktore połspółtwnu bárzo fśmákwáły/ podrzucáli *WujJud* A8v.

Jako ostatni człon we współrzednym połączeniu wieloczłonowym: »... i ine przysmaki« (1): Krok/ pochod/ kftáł/ połtáwá/ y ine przyśmáki/ Okázuią zacności iednák iákie znáki. *RejWiz* 4.

a) *Kompromitujący błąd* (1) : Kto fię w vprzędzionych słówkach więcey niż w prawdziwem przekłádzie kocha/ ma one pirwłze sławne przekłády/ niech ie czyta. Tám podobno po myśli fwey tákie przyśmáki naydzie. *BudNT przedm* dv.

b) *Sztuczki miłosne* (1) : Phryne biálagłowá piękna/ położyłá fię podle niego/ wżywáiąc dziwnych przyśmákw/ [...] áby fię mogł ku miłóści zápalić *GórnDworz* Aav.

c) *Przycinek, uszczypliwość* (1) : ácz ięst rzecz ftráłzliwa o to fię pokuśić/ Szácowác ludzkie fpráwy [...]. Ale což rzec: iuz nielza iedno ná to morze/ Ták y bez wiołlá płynąc chociay zewłżąd gorze. Acz tá rzecz bez przyśmákw á dziwnych przymówek Być nie może/ gdyż pełen fwiát dziś dziwnych główek. Co y omácmie wżytko iáko we dnie widzą/ A by rzecz náłfufzniefza przedfię o niey fżydzą. *RejWiz* 2.

Synonimy: 1. *przyprawa*; 2. *łakoć*; 3. *pokusa, wab.*

Cf **PRZYSMAKA**

